

לא ברשותו הוא?!

אלא שמא תאמר, שמדובר באופן **דאגבהינהו** קודם **לאפרוחים** ואקדשינהו, והדר **הדרינהו** לקן, שפטור אז משילוח משום שהאפרוחים הקדש הם.

הרי בכי **האי** גוונא, **אפילו** בחולין לא **מיחייב?**

דתנן: נטל את הבנים והחזירין לקן, ואחר כך חזרה האם עליהן, פטור מלשלה. כי היות שזכה בהן, הוי מזומן.

ואלא שמא תאמר, שמדובר באופן **דאגבהה** לאם⁽⁵⁾ קודם, ואקדשה. והדרה לקן.

הא **מעיקרא**, כשמצאן,⁽⁶⁾ **איחייב** ליה **בשילוח** מקמי **דאקדשה**, ולא נפטר מהחיוב על ידי שהקדישה?!

והראיה שחלות הקדש על חפץ אינה מפקיעה ממנו מצוה שכבר התחייב בה, **דתניא:** רבי יוחנן בן יוסף אומר: הקדיש חיה, ואחר כך שחטה, פטור מלכסות את הדם. כי דם חית הקדש אינה חייב בכיסוי [כדאמרינן לעיל פג ב, דהוי שחיטה שאינה ראויה, שהרי אסורה בהנאה]. אבל אם שחטה קודם, ואחר כך הקדישה, חייב לכסות, שהרי כבר נתחייב בכיסוי קודם **שיבא** לידי הקדש⁽⁷⁾.

עבירה בעצם נטילת האם ולכאורה מחמיר יותר מדברי הרמב"ן שנקט כי אופן זה אינו כלל נטילה.

6. רש"י פירש שהתחייב בשילוח שמצאן, ומשמע לכאורה שהתחייב בשילוח [והיא מצוה חיובית] ואחרי שהתחייב והקדישה על ידי שזכה בה ועבר בלאו וניתקו לעשה כששלחה, "והדרה" לקן. אך החתם סופר ביאר "להתחייב בשילוח" כפשוטו, כי אי אפשר לשלח עוף אחר שהקדישו, וכאן אחר שהתחייב בשילוח הקדישו, ורק כלפי הבנים נשאר חיוב שילוח, שלא יוכל לקחתן.

ובמשמר הלוי [נ"ג ג'] הקשה למה לא העמידה הגמרא באופן שהראשון קדם והקדיש את האם, ואחריו בא אחר שלא התחייב בשילוח, וכיון שיש לפניו קן שהאם בו של הקדש יפטר משילוחה ויטול הבנים.

7. החזו"א [יו"ד רי"ד לסוגין] הקשה על דמיון הגמרא לכיסוי הדם, והרי שם היתה שחיטה ראויה ורק אחר כך הקדישה, ולכן חייב בכיסוי

לומר למפרע שאין זה זכות בשבילו, ולא זכה בהן, ומתחייב בשילוח. וראה להלן [קמ"א:]: לענין קנין ביצים בחצר המשתמרת בעת שאין האם על הביצים.

5. הרמב"ן תמה איך יכול להגביה את האם, והרי עובר בכך בלא תקח האם, ותירץ שאינו נוטלה לעצמו ולא כדי לקחת הבנים אלא על מנת להקדישה, ולכן מתחייב בשילוח.

ומשמע מדבריו שלמד שהנוטל לעצמו את האם בלי הבנים עובר בלאו, וכן דקדק המנחת חנוך מדברי רש"י בחומש [דברים כ"ב ו'] "לא תקח האם על הבנים, בעודה על בניה". ולא "עם בניה", וראה גם לעיל [קטו]. שפירש"י "מעל הבנים", ודקדק בדבר אברהם [ב' ח' אות יט] שנטילהת בפני עצמה אסורה.

אולם בשו"ת חכם צבי [פ"ג] נקט שבנטילת האם לבדה אינו עובר אלא בעשה, שאינו מקיים שלח תשלח, וכמשמעות לשון המשנה להלן [קמא]. וראה עוד להלן [קמא:]: בבירור אופן השילוח, שהרשב"א כתב [בתשו' יח] ששילוח הקן היא מצוה הבאה בעבירה, ומשמע שיש